

Belföldi hírek

1981. január 3. s z o m b a t

tbb. 1. Lézerrel vizsgálják a vegyi folyamatokat - új eljárás a műszaki kémiai kutató intézetben

i/mg/rj pp hgy

1981. január 3.

nemcsak látványosság a holográfia, de kitűnő eszköz is az ipar számára a különféle, - szemmel, műszerrel nem követhető - folyamatok megismerésére. ez bizonyítja az mta műszaki kémiai kutató intézetében kidolgozott és szabadalmaztatott eljárás, mely a fizikai és vegyi reakciók mozzanatait rögzíti létrejöttük pillanatában.

a holográfia voltaképpen háromdimenziós fényképezést jelent lézerefénnyel, optikai rendszerek közbeiktatása nélkül. a hologram kétszerannyi információt tartalmaz, mint a közönséges fénykép, mégpedig azért, mert míg a fénykép csak a fény intenzitását, a fehér és fekete foltok eloszlását örökíti meg, a holográfia a fény fáziskülönbségeit is rögzíti. a műszaki kémiai kutató intézetben mindez azt jelenti, hogy a holográfia segítségével az eddigieknél jóval többet megtudhatnak a mikrojelenségek természetéről. eljárásuk szerint a lézerrel, két századmilliomod másodperces exponálási idővel készítenek hologramot például a porlasztás során keletkező cseppekről, s a hologramról nemcsak a cseppek méretét, eloszlását olvashatják le, hanem térbeli elhelyezkedésüket is. a cseppeket szinte főszeletelhetik, minden síkját is külön megnézhetik, a hologramot feltördelhetik, az információt pedig korlátlan ideig tárolhatják. hasonló módon tanulmányozzák a folyadékokban mozgó szilárd szennyeződések, a kristályok növekedését, a buborékok születését, a folyadékok elegyedését.

/folyt.köv./

07

bb. 1. / lézerrel vizsgálják... 1. folyt./rj

a holografikus módszernek még egy nagy előnye van: azon túl, hogy közelebb juttatja a kutatókat a vegyi folyamatok pontos megismeréséhez, lehetővé teszi, hogy a vizsgálatokat üzemi körülmények között végezzék, mégpedig anélkül, hogy az üzemi folyamatot megszakítanák. /mti/

--

bb. 2. korszerűbb indítómotorok az ndk-ba

i/be/rj pp hgy

1981. január 3.

1981-től jórészt már az eddiginél korszerűbb, új típusú indítómotorral látja el az ndk haszongépjármű iparát az autóvillamossági felszerelések gyára. a kétoldalu szakosítási egyezmény keretében szállított régebbi 3.5 kilovatt teljesítményű indítómotorokat fokozatosan váltják fel a korábbinál nemcsak korszerűbb, üzembiztosabb, hanem kétszer hosszabb élettartamú, saját fejlesztésű új indítómotorral.

ez az új típus egy már meglévő gyártmányuk továbbfejlesztésének eredménye, amelyen a különféle konstrukciós változtatások mellett olyan átalakításokat is végrehajtottak, hogy beszerelésük módja megegyezzen az eddig használatosával. fél kilowattal emelték az indítómotor teljesítményét, ami elegendő ahhoz, hogy a korábbinál jobb hidegindítási feltételeket biztosítson és így csökkenjen a motor és az akkumulátor igénybevétele. a fejlesztések során sikerült megoldást találniuk az indítómotor-hibák leggyakoribb okának megszüntetésére is. eddig ugyanis az indítás pillanatában érintkező fogaskerekek igen durván kapcsolódtak össze, ezért rövid idő alatt megkoptak, rosszabb esetben le-
daráltak, egymást. az új változatnál már lágyan csuszna össze a fogaskerekek.

az új típusú indítómotor sorozatgyártását már megkezdték. az alkatrészek nagyrésze a nemrégiben munkába állított új gyártósorokon, korszerű technológiával készül, ami jelentősen emeli a termék minőségét. az idén - a tervek szerint - az évente gyártott mintegy 90 ezer darab indítómotornak már több mint a fele ilyen új típusú lesz. /mti/

--

-2-

bb. 3. megkedvelték a grammatikát - az anyanyelvi nevelés új kísérleti tananyaga

i/me/rj bc hgy

1981. január 3.

teljesen elkészült a magyar nyelv új, korszerű tananyaga: a magyar tudományos akadémia nyelvtudományi intézetének fiatal munkatársai - akik évekkal ezelőtt vállalták, hogy tudományos tevékenységükkel hozzájárulnak az anyanyelvi nevelés távlati programjának kidolgozásához, - befejezték az általános iskola VIII. osztályának anyanyelvi kísérleti tananyagát is. az V.- VII. és a gimnázium I.-IV. osztály hasonló tananyagát már az utóbbi években megalkották, az alsó tagozat - szintén új - anyanyelvi kísérleti programjának folytatásaként. a magyar oktatás történetében így első ízben alakítottak ki egységes oktatási koncepciót az általános iskolák és a gimnáziumok számára.

a nyelvészek azt vallják, hogy a tanulók cselekvőkészségére alapozva, tevékeny részvételükkel kell tanítani az anyanyelvet, amelyet ismernek is, meg nem is a gyerekek. a környezetükben használt nyelv mondataiból „kiépitik”, anyanyelvük nyelvtanát, egy-egy mondatból számtalan más mondatot, szerkesztenek, jól-rosszul, de magyarul beszélnek, bár tudatosan nem ismerik nyelvünk szabályait, a mondatok szerkezeti és jelentésbeli tulajdonságait. a tanórákon ezeket kell „felfedeztetni”, a tanulókkal azért, hogy tudatosan alkalmazzák, s helyesen, szabatosan fejezzék ki gondolataikat. fontos, hogy a tanárok ne „kész”, ismereteket, hanem gondolkodási módszereket adjanak át, ezek ugyanis elősegítik, hogy a tanuló felismerje azokat a szabályokat, amelyek révén sok-sok kifogástalan mondat állíthatnak elő. élethelyzetek megjelenítésével gyakorolják e szabályok alkalmazását, a gondolatok közlését, a szép magyar beszédet. érvelnek, magyaráznak, figyelmeztetnek, gratulálnak, kommentálnak, miként az életben az emberek. megtanulják: gondolatainkat, szándékainkat kifejezhetjük, mimikával, mozgással, tekintettel is, a modorosság azonban visszatetsző.

szükségeznek velük a hipotetikus gondolkodás módszereinek gyakorlását is, mivel enélkül a gyerekek nehezen értenék meg a bonyolult nyelvi szerkezetek tulajdonságait. különösen fontos ez a gimnáziumban, ahol a modern nyelvtudomány legfontosabb kutatási, vizsgálati módszereinek elemeit tanulják játékos, felfedező módon, a jel-, modell- rendszer fogalmától a nyelvi tipológiától kezdve egészen a mondatok szerkezetének megállapítására szolgáló legmodernebb egzakt módszerekig. a nyelvtanulás közben tehát a tanulók elsajátítják a nyelvtudomány legújabb eredményeit is, amelyeket a műveltség embernek éppen úgy ismernie kell, mint a természet-, a társadalomtudomány-, a technika eredményeit. /folyt.köv./

-3-

bb. 3. / megkedvelték a .... 1. folyt./rj

a gyakorlat igazolta a nyelvészeket, a budapesti, a pécsi, a békési, az érdi, a dumaharaszti és más iskolákbeli osztályokban - ahol ezeket a tananyagokat alkalmazzák - a kevésbé jó képességű tanulók kommunikációs készsége is fejlettebb, mint a kontrollosztályokbelieké. a kísérletben résztvevő tanulók szinte sakkoznak a mondatokkal, az élethelyzeteknek megfelelően fejezik ki gondolataikat. könnyedén tanulják az idegen nyelveket is, mivel a magyar nyelv tanulása közben megismernek olyan fogalmakat, amelyek elősegítik más nyelvek közös szerkezeti sajátosságainak felismerését. e tananyagok oktatásának másik eredménye, hogy a tanulók már nem visolyognak a grammatikától, kedvvel tanulják anyanyelvüket.

a kísérlet folytatódik: a nyelvészek, a pedagógusok és a tanulók együttesen csiszolják a kísérleti rendszert, gazdagítják a tankönyvként használt munkafüzetek tartalmát. oktatás, tanulás közben formálódik az az új oktatási-nevelési program, a jövőbeli iskolareform előkészítéséhez. a cél, hogy a tanulók már az általános iskolában teljes képet alkossanak a magyar nyelv nyelvtanáról, kifejlesszék az általános műveltséghez szükséges közlési, helyesírási, helyes kiejtési készségeiket, a gimnáziumban pedig újabb ismereteket szerezzenek az anyanyelvről, a nyelvről általában, s a nyelvtudomány legújabb eredményeiről, miközben továbbfejlesztik közlési képességeiket. /mti/

..

bb. 4. új sorozatok a tit stúdió első negyedévi programjában

1/kj/rj bc hgy

1981. január 3.

természettudományi kiállítások, filmestek, laboratóriumi gyakorlatok, különböző kutatási eredményeket bemutató előadások fémjelzik a tit stúdiójának első negyedévi programját. a természettudományos ismeretterjesztés több mint tíz esztendő közöttje igen népszerű a fővárosban, hiszen évente 60-70 ezren is felkeresik rendezvényeit. az utóbbi időben megszorodtak kiállításai és kislevelesedett a házban működő szakkörök tevékenysége is. a sikerhez hozzájárul a modern szemléltetési, kísérleti és audiovizuális eszközök tára, valamint az, hogy az előadógárda neves szakemberekből, a tudományterületek kiváló képviselőiből áll.

/folytköv./

07

-4-

bb. 4. / új sorozatok... 1. folyt./rj

januártól számos újdonság invitálja a különböző iskolatípusok tanulóit és a felnőtteket a bocskai uti intézménybe. a rejtélyek az agyi hormonok világában című sorozat - kéthetenként - új kutatási eredményekkel ismerteti meg az érdeklődőket, többek között az idegrendszer, a hormonális szabályozórendszer működésével, a vérnyomásszabályozással és a stresszel kapcsolatban. háromrészes sorozat kezdődik jövőnk, az atomenergia címmel. az első foglalkozáson az ember és a sugárzás viszonyáról lesz szó.

minden hónap utolsó péntekjén az alpinizmus iránt érdeklődőket az ezzel kapcsolatos technikáról, eszközökről, oktatási módszerekről szóló, bemutatóval kísért előadásra invitálja a stúdió, a hegymászásról címmel.

a jövő évben is folytatódnak a stúdió népszerű sorozatai. a világegyetem gyermekei címmel új formában, új témával jelentkez a világablak. a rendezvényeken a földről, szűkebb és tágabb környezetéről, s a földi élet távlatairól lesz szó.

az utazást kedvelők, a távoli tájak iránt érdeklődők részére földrajzi sorozatokat rendeznek. az előadásokon színes diaképek, mozgófilmek és eredeti népzene segítségével - 3 kontinensre látogathatnak el az érdeklődők: Singapur, új-guinea, a mount-everest, egyiptom és észak-amerika egzotikus tájaival ismerkedve meg.

az előző években szerzett kedvező tapasztalatok alapján ismét érdekes, sokrétű programot kínálnak a laboratóriumi gyakorlatok. a kémiai, a biokémiai, a fizikai, a számítógép-technikai, a geológiai, a sejttani, az élettani foglalkozások hallgatói megismerkedhetnek a laboratóriumi eszközökkel, felszerelésekkel, és önálló kísérleteket végezhetnek szakvezetés mellett. lehetőség nyílik arra is, hogy az adott tudományterület legújabb eredményeit filmek, diaképek, audio-vizuális műsorok bemutatásával is megismerhessék.

a ifjúság fizikai ismereteinek bővítését szolgálja az öveges-kör: tagjai egyszerű eszközökkel, látványos kísérletekkel a mindennapi élet számos fizikai jelenségére keresnek választ, egyetemi oktatók irányításával. az újdonságokból állandó kiállítást rendez a stúdió. /mti/

07

..

-5-

bb. 5. hordozható utak

ráb/ká/rj hgy

1981. január 3.

ebben az évben több mint 82.000 négyzetméternyi hordozható utpálya-elemet gyártottak a beton- és vasbetonipari művek lábatlan üzemében. ezekkel a vasbetonelemekkel különösen az új építkezések környékén lehet gyors és gazdaságos módszerrel ideiglenes és többször is felhasználható utakat kialakítani. a különböző méretű és formájú pályaelemek elhelyezéséhez mindössze néhány centiméteres homok, vagy kavicságyat készítenek, s ezen az alapon illesztik szorosan össze a betontáblákat. a 18 centiméter vastagságú pályaelem a 18 tonnás tengelynyomást is elviseli, a másik típuson, a 12 centiméteres utpályán az öt tonnás gépjárművek haladhatnak biztonságosan. az utpálya-elemek gyorsan felszedhetők, amikor továbbhalad az építkezés, az ut is „költözhet”, a gépjárműveket ki-mélő hordozható utak élettartama 15 év.

a hordozható utak gyártását hosszú évek kutató munkája után kezdték meg, s a vasbetonipari művek üzeméi közül csupán a lábatlaniban gyártják. ott a leg gazdaságosabb a gyártása, az időszakos kapacitástöbbletet használják fel készítéséhez. először csak az építőipar rendelt belőle, utabban azonban az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek is igénylik a pályaelemeket. /mti/

--

bb. 6. hőszigetelt ajtók biztonsági zárral

tóa/rj ká hgy

1981. január 3.

az épületasztalosipari és faipari vállalat lentiben működő gyára magánépítők igényeihez igazítva a szakosította 1981. évi termelését. zala megye egyik legjelentősebb faipari üzeme 1981-ben a keresletnek megfelelően 280.000-300.000 lakásajtót gyárt és szállít a tűzép-telepekre. az ajtókat az elzett gyár korszerű, svéd rendszerű biztonsági záraival szerelik fel. az építkezések választhatnak felületkezelt és fényezett ajtók között. a gyár újdonsága a hungarocel betétes, hőszigetelt bejárati ajtó. további előnye, hogy hangszigetelő is és egyharmadával olcsóbb, mint a hasonló importajtó. /mti/

--

-6-

07

bb. 7. kiteljesedő egészségügyi integráció budapestben

i/-ár/rj bc hgy

1981. január 3.

az új évtől kezdődően teljessé teszik a budapesti egészségügyi intézmények integrációját: a gyógyító-megelőző munka színvonalának javítása érdekében az egész fővárosra kiterjedően kialakítják a kórházak, a szakorvosi és a körzeti rendelőintézetek, s a járóbetegellátás egységes rendszerét, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának a közelmúltban született határozata alapján.

a gyógyászat évtizedek óta működő, hagyományos szerkezetét az egészségügyi minisztérium 1975-ben megjelent rendelkezése nyomán kezdték korszerűsíteni budapestben a város házában. ekkor jött létre számos kerületben a kórházat, a szakorvosi rendelőintézetet és a területi járóbetegellátást egyaránt magába foglaló komplex intézmény, amely már megfelelő szervezeti keréket teremtett a gyógyítás egyik fontos alapelveinek érvényesítéséhez: az emberek egészségének visszaadásáért egymással együttműködve, a gyógyulás folyamatát végigkísérve kell dolgozniuk a szakembereknek. korábban ugyanis a széttagolt intézményrendszer következtében nem sok kapcsolata volt egymással a körzetben, a szakrendelőben

Vagy a kórházban dolgozó orvosnak, pedig mindannyian lényegében ugyanazokkal a betegekkel foglalkoztak. a fővárosi integrált egységek létrejötte javította a betegellátás színvonalát: csökkent a sok gondot okozó szakorvoshiány, jobban kihasználták a speciális gyógyászati berendezéseket, s jórészt sikerült kiküszöbölni a többszörösen elvégzett vizsgálatokat.

He

az elmúlt években szerzett tapasztalatok azonban a további tanulóokra is rávilágítottak. több kerületben például nincs kórház, így a fekvő- és a járóbetegellátás területi integrációját nem tudták megvalósítani, s ez továbbra is határt szabott az intézményes együttműködés erősítésének. ugyanakkor az irányítás rendszere sem vált teljesen egységessé, hiszen a fővárosi tanács közvetlen felügyelete alá tartozó kórházak mellett a kórházi-rendelőintézeti egységeket, illetve a körzeti orvosi hálózatot a kerületi tanácsok egészségügyi osztályai tartották kézben, ezért is vált indokolttá az egységes budapesti egészségügyi szolgálat megteremtése.

/folyt.köv./

07

-7-

bb. 7. /kiteljesedő. 1. folyt./rj

az egységes járó- és fekvőbetegellátásba immár a gyermekegészségügyi intézmények is beletartoznak; eddig ugyanis mind a 22 kerületben külön szakember-gárda feladata volt az alapellátás, s ettől ugyancsak függetlenül működtek a gyermek-kórházak, illetve kórházi osztályok. az új rendszerben, amelyet a fővárosi tanács egészségügyi főosztálya irányít egy-egy gyógyító bázis köré a szükségleteknek megfelelően akár több kerület helyi intézményei is csoportosulnak, s lehetővé válik felnőttek és gyermekek komplex, összehangolt orvosi ellátása.

az új rendszerbe az integrálásból eddig kimaradt városrészeket is bekapcsolják, így a jános kórház-rendelőintézethez az i. és a ii. kerület, a péterfy sándor utcához az v. és a xvi., a bajcsy-zsilinszky kórház-rendelőintézethez a xvii., az istván-kórház-rendelőintézethez pedig a xix. kerületi lakosság tartozik majd. a fővárosi 13 integrált egység tehát valamennyi kerület lakosságának egészségügyi ellátásáról ebben a formában gondoskodik.

az irányítás egységesítése a kerületi tanácsok szakigazgatási szerveit is jórészt tehermentesíti, így a jövőben több figyelmet fordíthatnak a továbbra is a hatáskörükbe tartozó feladatok elvégzésére: a szociálpolitika helyi irányítására, az anya-gyermek- és ifjúságvédelmi tennivalókra, s az alkoholisták gondozásával kapcsolatos teendőkre. természetesen a jövőben is ellenőrzik a kerületi egészségügyi intézmények munkáját, s képviselik a lakosság érdekeit az adott városrész egészségügyi ellátásának fejlesztésére vonatkozó elképzelések kialakításakor. /mti/

M

-8-

bb. 8. husliszt üzem miskolcon

hag/ká/rj hgy

1981. január 3.

évente mintegy 40 millió forint értékű állati tápot készít majd a miskolci húszem új, „huslisztgyára”, amelynek próbaüzeme januárban kezdődik. az új husliszt üzemben az állatok vágása során keletkező melléktermékeket dolgozzák fel értékes takarmánnyá. a teljes felfutás után naponta két műszakban 25 tonna huslisztet és 16 tonna vérlisztet állítanak majd elő.

a miskolci új huslisztüzem technológiáját úgy alakították ki, hogy messzemenően figyelembe vették a környezetvédelem előírásait. a lisztkészítés során valamennyi munkafázis zárt térben történik. /mti/

-.-

bb. 9. az első hajdúváz iskola szabolcsban - telteljesítette öt éves iskolaépítési tervét a megye

kal/kár/rj hgy

1981. január 3.

új általános iskolát avattak a szabolcs-szatmár megyei nagyhalásiban. a település 12 tantermes iskolájának különlegessége, hogy ez az első olyan oktatási intézmény, amelyet szabolcs-szatmárban hajdúváz technológiával építettek. a debreceni keletterv tervezőinek és a házgyár szakembereinek közreműködtevel kikísérletezett módszer egyesíti a vázas és paneles építés valamennyi előnyét. lényege, hogy a leendő épület pillérjeit úgy képezték ki, hogy azok alkalmasak házgyári méretű födémpanelek illesztésére, az előregyártott válaszfalak használata pedig megrövidíti a kivitelezés idejét. a nyíregyházi építő- és szerelő vállalat kollektívája a nagyhalászi iskolát alig 15 hónap alatt építette meg. a 12 tanterem mellett konyhai szárny és ebédlő valamint tornaterem is helyet kapott az oktatási kombinátban.

a nagyhalászi új általános iskola átadásával a keleti ország-részben telteljesítették az ötödik öt éves tervidőszak idejére előirányzott általános iskolai tanterem-építési tervet. az eredetivel harminckettővel több, összesen 414 új tantermet vehettek birtokba a szabolcsi tanulók. /mti/

-.-

-9-

Li 8.20

bb. 10. felújított fáradtolaj

dob/st/rj hgy

1981. január 3.

az év eleje óta mintegy 160.000 liter fáradtolajat regeneráltak és használtak fel újból a szegedi volán 10. számú vállalat mintegy másfélezer tehergépkocsijában, autóbuszában és más gépjárművében. a házilag készített regenerálóberendezésben felújított, a korábbinál nagyobb hatásokkal, kénsavas és nagy hőmérsékleten történő kezeléssel másodfínomított olaj minősége nem marad el az új kenőanyagétól, de lényegesen olcsóbb. /mti/

-. -

bb. 11. üzemi próba a balatoni halgazdaság irmapusztai halfeldolgozójában

káp/ká/rj ká

1981. január 3.

megkezdődött a próbalüzem a balatoni halgazdaság irmapusztai halfeldolgozójában. az ötven millió forintos költséggel létesített üzemben a balaton és a tógazdaságok „termését”, pontyot, busát, balatoni keszeget, pisztrángot, amurt és angolnát - mintegy ezer tonna halat - dolgoznak fel évente. a nagyfogyasztók részére 20-40 kilós tömböket fagyasztnak, de egy-másfél kilós tételeket is készítenek a háziasszonyok számára. ez év tavaszán átadják rendeltetésének az angolnák és más halak füstölésére alkalmas berendezést is. később, a választék bővítése érdekében, halhus-pogácsát, pástétomot is készítenek. /mti/

-. -

bb. 12. új mederben a dráva folyó a gyékényesi szakaszon

káp/rj ká

1981. január 3.

a dráva folyót a somogy megyei gyékényesi szakaszon új mederbe terelték. a dél-dunántúli vízügyi igazgatóság által végrehajtott szabályozást a határon átvezető vasuti hid védelme indokolta. ott ugyanis a rohanó víz olyan szögben érkezett a pillérekhez, hogy örvényekkel mosta, rongálta a hid tartóoszlopait. a magyar és jugoszláv vízügyi szakemberek döntése után született meg a folyómeder megváltoztatásának terve. a közelmúltban befejeződött munka nyomán megszűnt ez a veszély. a folyó „megzabolázását” folytatják: a vízvári kanyar átvédésével újabb mederszabályozásra kerül sor. a gyors folyó ebben a térségben a nagykanizsa-barcs közötti vasutvonal töltését veszélyezteti. /mti/

-. -

9.05 rj

-10-

Li g.v

bb. 13. latyakosak az utak, de a forgalom zavartalan

i/bi/rj ká

1981. január 3.

a péntek este kezdődött havazást szombaton reggelre eső, havas eső váltotta fel. a hőmérséklet mindenütt 0 fok fölé emelkedett, így az olvadó hótól latyakosak az utak. a főutak és az alsóbbrendű utak mindenütt teljes szélességben járhatók, a téli utfenntartás gépei folyamatosan tisztítják az uttestet. a látási viszonyok országszerte jók.

budapesten 69 téli munkagép, s 500 alkalmi dolgozó segíti a hóeltakarítást - ennek köszönhetően mindenütt zavartalan a közlekedés, a hegyi járatoknál sincs fennakadás. /mti/

-. -

bb. 14. bőséges ellátás az ünnepek alatt és után

i/bi/kf/rj ká

1981. január 3.

országszerte vidám mulatságokkal bucsuztatták az óévet. több száz helyen - budapesten 72 vendéglátóhelyen - rendeztek hangulatos szilveszteri műsort. a fővárosban emellett 250 zenés étterem, presszó szórakoztatta a vendégeket reggel 5 óráig.

az ellátásra sem lehetett panasz. országszerte több ezer malacot sütöttek meg és mintegy 30 ezer adag káposztás malachust mértek ki. nem hiányzott a szilveszteri étlapról a hagyományos korhelyleves, bableves, s természetesen mindenütt volt virsli is; budapesten mintegy 20 ezer, vidéken 130 ezer pár fogyott el. a szilveszteri mulatságokra mintegy 72 tonnányi bejglit tálaltak fel, s bőségesen volt innivaló, újévköszöntő pezsgő is.

az újévi ünnepek után budapesten a pékségek még péntek este elkezdték a munkát, s a reggeli órákig mintegy 354 tonna kenyert sütöttek. a tekintélyes mennyiségű és széles választéku kenyérfélék, a több mint félmillió friss zsömlé és kifli mellett 300 ezer liter tej érkezett az élelmiszerüzletekbe. ez a mennyiség előreláthatólag teljes mértékben kielégíti a vásárlók igényeit. /mti/

-. -

11.00 rj

-11-

Li 11.10

bb. 15. egyszerűsítették az anyakönyvezési eljárást pécsett

han/rj ká

1981. január 3.

ujított a pécsi tanács: egyszerűsítették az anyakönyvezési eljárást és az azt követő intézkedéseket. így sok utánjárástól kímélik meg az érintetteket. a pécsi kezdeményezés lényege a tanácsai hivatal és más intézmények együttműködése. ezentúl a kórház vagy klinika szülészete naponta eljuttatja a tanácsra a születési lapokat az anyák személyi igazolványával. a hivatal elvégzi az anyakönyvezést, beszerzi az ujszülött személyi lapját a személyi számmal. kiadja az anyakönyvi kivonat első, díjmentes példányát, s az iratokat már másnap visszajuttatja a szülészeti intézetbe az anyához. egyidejűleg mellékelik a társadalmi ünnepeket szervező iroda gratulációját és ajánlatát a névadó ünnepek megrendezésére. gyász eset alkalmával ugyancsak az egészségügyi intézmény, a temetkezési vállalat és a hivatal vállalja az eddig elég hosszadalmas ügyintézését. /mti/

-.-

bb. 16. megélnékültek a vasuti szállítások a nyugati országrészen

cser/ká/rj ká

1981. január 3.

az ujévi ünnepek alatt 8 ezer tonna cukorrépat kapott vasuton a petőházi cukorgyár. a cukorrépat szállító irányvonatok ugyan-ugy közlekedtek, mint hétköznapokon. több ezer tonna répat szállítottak ácsra és sárvárra is a területileg illetékes vasuti igazgatóságok.

az egyéb szállítások üteme ugyan nem érte el a hétköznapit, de a forgalom szombatön már élénk volt. a legtöbb pályaudvaron nagytömegű árut raktak ki. elsősorban tüzelőanyagot és olyan anyagokat - így öntődei homokot - továbbá alkatrészeket szállítottak, amelyek az üzemek vasárnapi indulásához nélkülözhetetlenek.

a tranzit forgalom is erős volt, főleg sopronnál és hegyeshalomnál. az ott szolgáló vasutasok az ünnepeken több ezer tonna tranzit árut fogadtak és továbbítottak. t/mti/

-.-

11.10 rj

-12-

L. M. 20

bb. 17. hármas oroszlaniker a mecseki állatkertben

igó/rj ká

1981. január 3.

a mecseki állatkert egzotikus ujszülöttekkel gyarapodott az esztendő fordulóján. többek között napvilágot látott egy őstulok borju; a csokoládé színű kis állat harminc kilót nyom. az őstulok a szarvasmarha őse, csaknem teljesen kipusztult, de újratenyésztették és most különböző állatkertek őrzik példányait. kicsinye lett a dél-amerikában őshonos lámának is. érdekessége, hogy az ujszülött teljesen fehér. a mecseki zoológiai állomás alatt most először született élő utóda a lámának. a mónika nevű fiatal anyaoroszlán hármas ikernek adott életet. mindhárom egészséges, fejlett, jó étvágyu.

pécsett husz évvel ezelőtt nyílt meg az állatkert, mégpedig harminckét állatfaj nyolcvannégy példányával. ma már mind az öt kontinens állatvilága képviselve van, s összesen 182 faj hatszáz egyedét láthatják az érdeklődők az ország legszebb fekvésű állatkertjében, a mecseki erdő fái között. /mti/

-.-

bb. 18. vízrajzi észlelőhálózat a középtisza vidékén

end/rj ká

1981. január 3.

az ár és belviz által gyakran veszélyeztetett középtisza-vidéken tovább bővült a vízügyi igazgatóság észlelő hálózata: a vizgazdálkodási tudományos központtól átvették üzemeltetésre a csaknem kétezer talajvízszint észlelő állomást és a felszíni vízállapotokat észlelő megfigyelőpontokat. ezzel a változtatással gyakorlatilag egy kézbe került a kiterjedt alföldi tájterület mindenkor vízállapotjának rögzítése. lehetőség nyílik a veszélyek egységes és időbeni felismerésére, regisztrálására, ami hatékonyan segíti az ár és belvizvédelmi készütségeket. /mti/

-.-

12.55 rj

-13-

L. M. 20

bb. 19. gazdag művészeti programsorozat kezdődött szolnokon

end/ká/rj

1981. január 3.

gazdag januári művészeti programsorozat kezdődött szombaton szolnokon. nyitányként a téka folklór együttes szórakoztatta a megyei művelődési és ifjúsági ház táncházának vendégeit. hétfőn a szegedi operaház vendégszerepel a szigligeti színházban. vendége lesz a városnak a budapesti máv szimfonikus zenekar, kovács dénes hegedűművész közreműködésével. lesz zenei kamaraest, bemutatja önálló műsorát a népszínház táncegyüttese, kamara hangversenyt ad a ki- lián györgy repülőműszaki főiskola együttese és megkezdődik a középiskolások bérleti hangversenysorozata az országos filharmónia rendezésében.

a szolnoki szigligeti színház kiemelkedő produkciójának ígér- kezik mihaíl bulgakov: bibor sziget című művének bemutatója. a legfiatalabbaknak ígér jó szórakozást a bábcsoportok megyei bemu- tatója és az állami bábszínház csipkerózsika című előadása. /mti/

-.-

bb. 20. megszűntek a kerületi hivatalok miskolcon

kör/st/rj

1981. január 3.

miskolc város tanácsának korábbi döntése alapján az új évben megszűntek a kerületi hivatalok, s vasárnaptól a lakosság ügyeit központilag, a városi tanács végrehajtó bizottságának hivatala intézi. az eddig három kerületi hivatalban intézett ügyek közpon- tosítása lehetővé teszi a közigazgatás egyszerűsítését. az első- rőku hatóságként működő vb hivatal intézkedik többek között az építésiügyi, kisajátítási, gyámügyi, pénzügyi, adózási, ipari valamint népességnyilvántartási kérdésekben. a megszűnt kerületi hivatalok épületében viszont továbbra is fenntartják az anyakönyv- vezetést, továbbra is működnek a házasságkötő terem, valamint az ügyfélszolgálati irodák. a lakosság így ezentúl is lakóhelyé- hez közelebb intézheti el a kisebb ügyeket, mert az ügyfélszolgálati irodáknál átveszik a beadványokat, kiadják a hatósági bizonyítvá- nyokat, szétosztják a tejjegyeket, megadják az ügyintézésrel kapcso- latos tájékoztatást. /mti/

-.-

13.05 rj

-14-

bb. 21. szőlőmetszés, pincemunka tokaj-hegyalján

kör/rj st

1981. január 3.

U szombati pihenőnapon benépesültek tokaj-hegyalján a szakszövetkezetek tagjai és a háztáji szőlők tulajdonosai serény- kedtek a szőlő metszésében, előkészítették a tőkét a jövő évi termésre. a hideg ellen a hagyományos módon, vegyigetűz mel- lett melegedve védekeztek. megnyiták a kis pincék is, s hozzáfogtak az idén termelt mustok fejtéséhez, amihez a jó ismerősöket is meg- hívták egy kis „pinceszerezésre,,. /mti/

-.-

bb. 22. időjárásjelentés

rj st

1981. január 3.

a meteorológiai intézet jelenti szombaton 13 órakor:

eső, hó, viharos szél

nagyon változatos európa időjárása. az északi-tenger feletti középponttal hatalmas kiterjedésű alacsonynyomású légköri kép- ződmény helyezkedik el. ennek áramlási rendszerében különböző hő- mérsékletű és nedvességtartalmú léghullámok haladnak az atlanti- óceán felől a német- lengyel alföld, illetve közép-európán át egé- szen a fekete-tengerig. vonulásukat erősen megnövekedett felhőzet, gyakori eső, havas eső, főleg az északabbra fekvő vidékeken ismét- lődő havazás jelzi. a nyugati, északnyugati szél sebessége sok- felé eléri a 80-100 kilométert is óránként. a hasonlóan változó- kony, csapadékos az idő a szovjetunió európai területének nagy részén, hideg téli az idő, többfelé havazik.

hazánkban pénteken eleinte kevésbé felhős idő volt, majd nyugat felől fokozatosan megnövekedett a felhőzet. napközben fő- leg a nyugati országrészben esett havas eső, hó. a késő esti, éjszakai óráktól pedig a dunántúlon eső, keleten inkább havas- eső, hó hullott. a szombat reggel 7 óráig lehullott csapadék meny- nyisége általában csapadéknym és néhány mm között volt, az or- szág északi részében azonban ennél több is leesett. pénteken a nyugati, északnyugati szél sokfelé erős, főleg a dunántúlon időn- ként viharos volt. a hőmérséklet csúcsértéke az ország nagy részén plusz 2- plusz 6 fok között alakult. szombaton hajnalra pedig általában mínusz 3- plusz 2 fokig hűlt le a levegő. ma a délelőtti folyamán tulnyomóan borult idő volt, nyugaton eső, keleten havas eső, hó esett többfelé. az általában nyugati szél főleg a dunántúlon foko- zatosan megerősödött. a hőmérséklet 11 órakor az országban plusz 1- plusz 6 fok között alakult.

/folyt.köv./
13.30 rj

-15-

13.40

bb. 22. / időjárásjelentés 1. folyt./rj

budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke 2,6 fok volt, ez 3.8 fokkal magasabb mint a százéves átlag.

m ma 12 órakor budapesten 4 fokot mértek, a tengerszintre átszámított légnyomás 1003 mb, mérsékelten süllyed.

várható időjárás vasárnap estig:

erősen felhős vagy borult idő, ismétlődő esővel, záporral. később felhőátvonulások, szórványos hózáporral. erős, gyakran viharos, általában nyugati, északnyugati szél. a várható leg-
alacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 1- plusz 4, a leg-
magasabb nappali hőmérséklet vasárnap plusz 1- plusz 6 fok között.

a duna vizállása budapestnél: 252 cm, a hőmérséklete 2.5 fok.
/mti/

bb. 23. a belföldi főszerkesztőség hireinek jegyzéke szombaton 14 óráig

rj... 1981. január 3.

1. új eljárás a kémiai kutató intézetben
2. korszerűbb indítómotorok az ndk-ba
3. új kísérleti tananyag
4. új sorozatok a tit studio programjában
5. hordozható utak
6. hőszigetelt ajtók
7. kiteljesedő egészségügyi integráció
8. husliszt üzem miskolcon
9. az első hajduváz iskola szabolcsban
10. felújított fáradtolaj
11. üzemi próba az irmapusztai halfeldolgozóban
12. új mederben a dráva
13. latyakosak az utak
14. bőséges ellátás
15. egyszerűsítették a anyakönyvezést
16. megélénkültek a vasuti szállítások
17. hármas oroszlaniker
18. vízrajzi észlelőhálózat
19. gazdag művészeti programsorozat
20. megszűntek a kerületi hivatalok miskolcon
21. szőlőmetszés tokaj-hegyalján
22. időjárásjelentés

/mti/

--

13.45 rj

-16-

h. 11.55

bb. 24. termékváltás, műszaki fejlődés, energiatakarékos technológiák az építőanyagiparban

i/bi/z/ig st

1981. január 3.

az ötödik ötéves terv folyamán az építőanyagiparban az átlagosnál gyorsabban, 32,5 százalékkal nőtt a korszerűbb, értékesebb cikkek termelése. néhány hagyományos termék, mint az égetett téglá, égetett cserép, darabos mész, mozaiklap, lágyvasas betongerenda termelésének visszaszorulásával egyidejűleg nőtt az értékesebb, magasabb feldolgozási fokú termékek - továbbfeldolgozott síküvegek, ásványgyapot, különböző fal- és padlóburkolólapok, osztályozott adalékanyagok, fesztített vasbetontermékek - részaránya. ennek nyomán javult a kereslet-kínálat összhangja: az építőanyagipar megfelelő szinten elégítette ki az építőipar korszerű termékek iránti igényeit, s a lakosság ellátásában is megszűntek a krónikus hiányok.

az elmúlt ötéves tervidőszak folyamán jónéhány új létesítménnyel gazdagodott az építőanyagipar, több helyen pedig felújították, korszerűsítették, bővítették a meglévő üzemeket, gyárakat, a végrehajtott fejlesztések jelentősebb eredményei: a beremendi mészvertikum, ahol a lakosság által keresett és tőkés importból származó terméket helyettesítő mészhidrát /vagyis oltást nem igénylő mész/ készülő, a salgótarjáni síküveggyár továbbfeldolgozó üzei, melyek a járműipar részére edzett és ragasztott biztonsági üveget gyártanak, valamint az építési kerámiatermelés bővítését szolgáló beruházások, például a romhányi építési kerámiagyár új termelőegysége, amely mindenekelőtt a növekvő épületfelújítási igények kielégítésére szolgál és emellett lehetőséget nyújt a gazdaságos export növeléséhez is. a jóminőségű agyagvagyonra alapozva négy új téglagyár létesült, melyek korszerű és az energiafelhasználás szempontjából is kedvező tulajdonságú termékeket bocsátanak a lakosság rendelkezésére. egyidejűleg folytatódott az átfogó technikai rekonstrukció. mindezek eredményeképpen az 1975. évi 30 százalékos arányról 60 százalékra nőtt a korszerű alagutkemencés szárítóüzemek aránya. a betonelemgyártó iparban végrehajtott termékszerkezet-váltás következtében jelentősen megnövekedett a tervidőszakban a korszerű és anyagtakarékos fűdémszerkezetek részaránya.

a műszaki színvonal fejlesztése mellett az iparág fontos célkitűzése volt az energiatakarékos technológiák elterjesztése. ennek tulajdonítható, hogy az energiafelhasználás a termelés növekedésének üteménél jóval mérsékeltebben, mindössze 10 százalékkal emelkedett. az elmúlt öt év alatt a technikai fejlesztéseknek köszönhetően kedvezően alakult az alaptervekenyességben az élők munká hatékonysága is. a kiegészítő területeken, mint például javítás, anyagmozgatás azonban még mindig jelentős termelékenységi tartalékok vannak. /mti/

...

15.30/ig

- 17 -

16.07

bb.25. a szerkesztőségek figyelmébe!

ig st 1981. január 3.

mai bb. 21. sz. hírünk /szőlőmetszés/
1. bek. 1-2. sorában a szöveg helyesen:

a szombati pihenőnapon benépesültek tokaj-hegyalján a
hőfödte domboldalak. a szakszövetkezetek tagjai .....

/mti/

bb.26. Lottónyeremények

ig st 1981. január 3.

a sportfogadási és Lottó igazgatóság közlése szerint az
1. játékhéten 5 találatos szelvény nem volt.

a Lottó nyeremények a nyereményilleték levonása után a
következők:

4 találatos szelvénye 135 fogadónak volt, nyereményük egyenként
50.861.- ft.
3 találatos 8.668 fogadónak volt, nyereményük egyenként 396.-ft.
a 2 találatos szelvények száma 211.039 db, ezekre egyenként
20.- ft-ot fizetnek. /mti/

bb.27. embargó: január 3-án 18 óráig!

üdvözlő távirat

gk/bc/ig ál 1981. január 3.

Losonczi Pál, az elnöki tanács elnöke és Lázár György,
a minisztertanács elnöke táviratban fejezte ki jókíván-
ságait u ne win elnöknek, illetve u maung kha miniszterel-
nöknek a burmai unió szocialista köztársaság függetlenné vá-
lásának 33. évfordulója alkalmából. /mti/

maung

16.25/ig

- 18 -

16.40
17

bb.28. időjárásjelentés

tr/ig ál 1981. január 3.

a meteorológiai intézet jelenti január 3-án, szom-
baton este:

viharos szél, szórványos zápor, hózápor

várható időjárás az ország területére vasárnap estig:
erősen felhős, borult idő várható, ismétlődő esővel, zápor-
ral. később felhőátvonulások lesznek, szórványos záporral,
hózáporral. erős, gyakran viharos nyugati, északnyugati szél
várható. a hőmérséklet holnap kora délután általában plusz
1 plusz 6 fok között lesz. /mti/

kbb. 29. tartalmas szórakozás a vidám szilveszterezés után

i/bi/tr/gw ál 1981. január 3.

a harsány-vidám szilveszteri multságok után csendesebb
szórakozást kerestek a munkaszüneti napokon a budapestiek. az
erdei sétáktól, kisebb kirándulásoktól sokaknak elvette a ked-
vét az újra és újra támadásba lendülő eső, havaseső. így aztán,
no meg a gazdag látnivalóknak köszönhetően, szombaton megteltek
a múzeumok, kiállítótermek.

különösen sok látogatója volt a magyar nemzeti galériának,
két és félezren tekintették meg az itt rendezett kiállításokat.
a szépművészeti múzeumban ugyanennyien fordultak meg - sokakat
vonzott az orosz ikonokat és a kopt művészetet bemutató kiállító-
terem. a külföldiek: többnyire olaszok és franciák elsősorban a
múzeum régi képtárát csodálták meg.

az átlagosnál szintén jóval nagyobb volt a forgalom szom-
baton a nemzeti múzeumban is. 800 hazai és több mint 600 külföldi
érdeklődő /japán, görög, jugoszláv csoportok/ tekintette meg a
történelmi emlékeket felsorakoztató kiállításokat. a történelmi
múzeum állandó és időszakos látnivalóira 600-an voltak kíváncsi-
ak - vetítés és szakszerű vezetés segítette az érdeklődőket a
tájékozódásban, az élmények értőbb befogadásában. figyelemre méltó,
hogy a múzeumlátogatók között igen sok volt a fiatal. /mti/
18.50/gw

- 19 -

19.15
17

bb. 30. a belföldi főszerkesztőség hireinek jegyzéke 1981. január 3.-án, zárásig

gw ál

1981. január 3.

- 24. termékváltás, műszaki fejlődés az építőiparban
- 25. a szerkesztőségek figyelmébe
- 26. Lottóeredmények
- 27. üdvözlő távirat
- 28. időjárásjelentés
- 29. tartalmas szórakozás szilveszter után
- 30. hírjegyzék

/mti/

- . -

v é g e

készült az mti belpolitikai főszerkesztőségében

főszerkesztő pásztor jános
szerkesztették: kálmán sándor
kiss tamás
ágoston lászló

19.30/gw

- . -

- 20 -

19.30/gw
19.30/gw

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

1981. január 4. vasárnap

bb. 1. elektronika az orvosi műszergyártásban - keresettek a medicor gyártmányok ciprustól - mexikóig

i/sz/tr/gw/pp hgy

1981. január 4.

a medicor művek több új termékétől is hosszútávú piaci sikereket remél. a nagy vállalat fejlesztőgárdája más intézményekkel együttműködve komplex vizsgálatok elvégzésére alkalmas új orvosi műszercsaládok kifejlesztésére törekszik. elsősorban a műszaki egyetemek különböző fakultásaival végeznek közös fejlesztéseket és kísérleteket, amelynek anyagi fedezetét teljes egészében a vállalat biztosítja. a medicor gyártmányfejlesztési terve szerint az új ötéves tervidőszakban a legkorszerűbb mikroprocesszorokkal vezérelt diagnosztikai műszerek és eszközök egész sorával jelennek meg a piacon.

/folyt.köv./

17

- 1 -